

Biologische suikerbieten

Plantafstanden papierpots vergeleken

PAV-Zuid-Oost-Nederland doet onderzoek naar verbeteringen in de biologische teelt van suikerbieten, onder andere sinds 1993 op proefbedrijf Vredepeel. Bij de teelt is gekozen voor het planten van papierpots, als alternatief voor het ter plaatse zaaien. Dit systeem had de voorkeur in verband met de ruimere mogelijkheden voor mechanische onkruidbestrijding, zodat de uren handwieden beperkt blijven. Door te planten kan het kwetsbare kiemplantstadium omzeild worden. Na het planten wordt gewacht totdat de planten zijn aangeslagen en daarna kan begonnen worden met eggen. Tot die tijd wordt aanaardend geschoffeld.

ONDERZOEK

Bij het ter plaatse zaaien kan pas met schoffelen begonnen worden zodra de rijen zichtbaar worden en vanaf het 4-6 bladstadium kan geëgd worden zonder al te veel schade aan het gewas.

In vergelijking met zaaien zijn er de extra kosten, het uitgangsmateriaal en het uitplanten. PAV-ZON heeft in 1997, in 1998 en in 1999 een drietal plantafstanden met elkaar vergeleken. Door minder planten per hectare uit te zetten kan worden bespaard op de plantgoedkosten, met als doel een gelijkblijvende of misschien zelfs hogere opbrengst te behalen. De bietenplant in papierpot kost 3,5 cent per stuk. Het machinaal uitplanten kost 1 cent per plant plus ge-

Machinaal planten: 21 uur arbeid per hectare. foto PAV

Opbrengst- en kwaliteitsgegevens biologische suikerbieten in papierpots op PAV-ZON locatie Vredepeel; Het gemiddelde van de rassen Bianca (1997), Sicura (1998) en Sirio (1999).

Stand-dichtheid	Bruto opbr. kg/ha.	Monster tarra (%)	Netto opbr. kg/ha	Suiker (%)	Suiker (kg/ha)	WIN (%)	K	Na	Alfa-N
45.000	76.596	15,93	64.370	15,81	10.159	90,74	37,9	4,5	12,2
60.000	76.358	14,81	65.082	16,10	10.441	90,93	38,2	4,3	12,2
80.000	75.692	15,18	64.313	16,11	10.341	90,97	38,2	4,2	11,1

- Een plantaantal van 80.000 bieten per hectare brengt hoge plantmateriaalkosten met zich mee, terwijl opbrengst en kwaliteit vrijwel gelijk blijven ten opzichte van 60.000 of 45.000 planten per hectare.

- Bij 40.000 planten per hectare bestaat het risico dat er te weinig planten overblijven i.g.v. aantasting door bijvoorbeeld Rhizoctonia.

In gebieden waar Cercospora veel voorkomt kan, door de juiste rassen te kiezen, toch een goede opbrengst gerealiseerd worden. In jaren met een forse Cercospora-aantasting kan met gevoelige rassen de schade oplopen tot wel 40%.

Een biologische teler zal in verband met de onkruidonderdrukking een snelle en volledige

bodembedekking wensen. Een laag aantal planten per hectare bevordert de bodembekking uiteraard niet.

Een plantaantal van 60.000 planten per hectare ziet er evenwichtiger uit. De kosten voor plantgoed blijven beperkt en de bodembekking is beter.

Mechanische onkruidbestrijding in de geplante bieten. foto PAV

middeld 21 uur arbeid per hectare. Elk toetsjaar zijn de standdichtheden 45.000, 60.000 en 90.000 planten per hectare met elkaar vergeleken. Bij de rassenkeuze is uitgegaan van Cercospora-resistente rassen. In de drie opeenvolgende jaren zijn achtereenvolgens de rassen

Bianca, Sicura en Sirio geteeld.

De bieten werden in februari in 13 cm lange paperpots gezaaid. Daarna groeiden ze in een koude kas op. In de kas mag het niet vriezen, omdat dan tijdens het seizoen een verhoogde kans op schieters ontstaat. Eind maart, begin april worden de bieten uitgeplant en vervolgens wordt het onkruid 5 tot 6 maal mechanisch bestreden. Dit vergt in totaal gemiddeld 6 uur arbeid per hectare. Hierbij werd gebruik gemaakt van de schoffel en de netteneeg. Ook de vingerwieder kan worden ingezet. Het onkruid dat aan de mechanische bewerkingen ontsnapte, werd met de hand verwijderd. Dit vraagt gemiddeld 40 uur handwerk per hectare, inclusief het verwijderen van schieters.

De biologisch geteelde suikerbieten werden in september geoogst. Voor de opbrengst- en kwaliteitsbepaling in de vergelijking naar standdichtheden is een handmatige oogst uitgevoerd en bij de suikerindustrie is de kwaliteitsbepaling uitgevoerd. De gegevens staan vermeld in onderstaande tabel; statistisch zijn er geen verschillen gevonden tussen de verschillende standdichtheden.

Resumerend

Uit de vergelijking van de afgelopen drie jaar komt het plantaantal van 60.000 stuks per hectare met een suikeropbrengst van 10.441 kg/ha als meest gunstig uit de bus. Het percentage tarra is gemiddeld 14,81%. In het suikergehalte zit een opgaande lijn: een hogere standdichtheid geeft een hoger suikergehalte.

De winbaarheid laat een overeenkomstig verloop zien, maar dit is per jaar verschillend en dus minder betrouwbaar. Het alfa-N gehalte laat het tegenovergestelde beeld zien.

Millennium

De biologische boerenmelkprijs staat al een tijdlang onder druk. Niet omdat er te veel melk is, maar omdat er te weinig eenheid in de keten is. Niet alleen voetbal is oorlog. De prijs van nu haalt nog maar amper het niveau van de gangbare prijs van tien jaar geleden. Wat is er aan de hand. Het grootwinkelbedrijf zegt dat de consument, u en ik dus, niet meer voor de biologische melk wil betalen en dat daarom de prijs zo laag mogelijk moet. De omloopsnelheid is belangrijk. De grote zuivelcoöperaties houden de meerwaarde van de biologische melk liever binnen het concern dan dat ze het aan de biologische boer uitbetalen en de biologische boer is min of meer aan hen overgeleverd. Van dit overgeleverd zijn kun je natuurlijk zeggen: 'Jullie waren er toch zelf bij toen de melkprijs werd afgesproken?' en dat is waar. Maar er zelf bij zijn en slagen in het doel wat je voor ogen hebt is niet altijd hetzelfde. De koeien worden wel elke dag gemolken en na drie dagen is de tank vol en moet hij leeg. Alternatieve afzet is niet altijd mogelijk, gezien de omvang van de biologische melkplas en de bureaucratie bij de quotumregistratie. Het bovenstaande is een trieste constatering, maar het betekent niet dat we bij de pakken moeten neer zitten. Er zal nog meer energie gestoken moeten worden in de bewustmaking van de consument, maar vooral ook in de bewustmaking van de beslissers in de keten. Die moeten voor ogen hebben wat biologische landbouw is, waarom het een meerprijs behoeft die kostendekkend is en wat het economisch voordeel is voor hun bedrijf, in directe of indirecte zin, wanneer zij dit product in het assortiment opnemen en het idee er achter uitdragen naar hun klanten toe. Dan ontstaat er een gezonde en vraaggerichte groei en dat is wat we nodig hebben. Misschien ben ik wel te idealistisch, maar een millennium zonder idealen lijkt me wel héél erg lang.....

*Durk Oosterhof
Melkveehouder in Drachten*